

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสำรวจและศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง ที่สามารถนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ผลผลิตทางการเกษตรและการจัดการ 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ผลผลิตทางการเกษตรและการจัดการ โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เครื่องมือที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ผลผลิตทางการเกษตรและการจัดการ เมื่อได้ข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ปรากฏผลดังนี้

ผลการสำรวจและศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง

การสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดลำปางที่สามารถใช้ประกอบในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ว 306 เรื่อง ผลผลิตทางการเกษตรและการจัดการ จากการตอบแบบสอบถามภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดลำปางของเกษตรจังหวัดและเกษตรอำเภอในจังหวัดลำปาง ปศุสัตว์จังหวัดและปศุสัตว์อำเภอในจังหวัดลำปาง ศึกษาในเทศก์จังหวัดและศึกษาในเทศก์อำเภอในจังหวัดลำปาง และครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดลำปาง จำนวน 109 คน ผลปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการสำรวจและศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดลำปางที่สามารถใช้ประกอบในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ว 306 เรื่อง ผลผลิตทางการเกษตรและการจัดการ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ	จำนวน	
	ผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น
1.การเพิ่มผลผลิตทางด้านพืช		
- การใช้ปุ๋ยหมักทำให้พืชออกดอกและผลดก	16	1. คุณมาลูลี บั้นสวอย 151 หมู่ 8 ต.บ้านเสด็จ อ.เมืองลำปาง 2. คุณทองดี วรณรัตน์ 34 หมู่ 1 ต.แม่ทะ อ.แม่ทะ 3. คุณบัณฑิต สอนอินต๊ะ 234 หมู่ 3 ต.สมัย อ.สบปราบ
- การใช้น้ำล้างปลารดดอกกล้วยไม้และพืชกินใบทำให้ได้ผลผลิตดี	5	1. คุณบุญโรจน์ ชัยนิลปิง 1/7 หมู่ 12 ต.ล้อมแรด อ.เถิน 2. คุณตุ้ อภัยศรี หมู่บ้านผานัง ต.ผานัง อ.แม่พริก 3. คุณตัน ด้อยวงศ์ 442 หมู่ 3 ต.ห้างฉัตร

ตาราง 1 (ต่อ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ	จำนวน ผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น
การเพิ่มผลผลิตทางด้านพืช (ต่อ)		
- การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ถั่วเหลืองไว้ทำพันธุ์และ ทำให้มีอัตราการงอกสูง	2	1. คุณवाद สุวรรณพิมพ์ ต.แม่มอก อ.เถิน 2. คุณสุคำ ผัดอินทร์ ต.แม่มอก อ.เถิน
- การใช้เปลือกถั่วลิสงทำเป็น ปุ๋ยทำให้ได้ผลผลิตดี	2	1. คุณปราณี ปัตถาพงษ์ บ้านหัวทุ่ง ต.วังซ้าย อ.วังเหนือ 2. คุณพงษ์ศักดิ์ อินยาศรี 85 บ้านป่าตัน อ.แม่ทะ
- การเพิ่มสีของเมล็ดถั่วเหลือง	1	1. คุณอุบล ดีบแก้ว ต.แม่มอก อ.เถิน
- การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พริก ไว้ทำพันธุ์และทำให้มีอัตรา การงอกสูง	1	1. คุณธรรเดช ราษฎร์หาญ ต.แม่มอก อ.เถิน
- การปลูกข้าวให้ต้นกล้า แข็งแรงและมีผลผลิตสูง	1	1. คุณเช็น ศศิวิมลฤทธิ ต.วังทรายคำ อ.วังเหนือ
- การรดลำต้นของต้นขนุน ด้วยลวดและงดการรดน้ำ ทำให้ออกผลดก	1	1. ชวรวานใหม่รัตนโกสินทร์ อ.แม่เมะ
- การปลูกต้นถั่วสลับกับ การปลูกข้าวทำให้ผลผลิต ข้าวที่ได้มีคุณภาพดี	1	1. คุณมาลี โกสุโท 5/1 บ้านห้วยอี หมู 7 ต.ต้นธงชัย อ.เมืองลำปาง

ตาราง 1 (ต่อ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ	จำนวน ผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น
2.การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช		
- การใช้ใบสะเดาไล่แมลง	14	1. คุณสมทรง ตีบปะละวงศ์ 95 หมู่ 4 ต.แม่ปะ อ.เถิน 2. คุณเสน่ห์ เมืองมูล ต.ล้อมแรด อ.เถิน 3. คุณเรือง ดวงมาก 49 หมู่ 6 ต.ใหม่ พัฒนา อ.เกาะคา
- การใช้ใบยาสูบป้องกันและ กำจัดศัตรูพืช	12	1. คุณบัวแวง จอมแก้ว 34/4 หมู่ 7 ต.เวียงมอก อ.เถิน 2. คุณทองสวน แสงกันทา 601 หมู่ 4 ต.วังเหนือ อ.วังเหนือ 3. คุณคำ เหลี่ยมแหลม 94 หมู่ 3 ต.นาแก้ว อ.เกาะคา
- การใช้ใบมะละกอกำจัดหอย เชอรี่	8	1. คุณมอญ ชัยทอง หมู่ 10 ต. เถินบุรี อ.เถิน 2. คุณสนั่น วรรณมน หมู่ 4 ต.ไหล่หิน อ.เกาะคา 3. คุณบุญเนตร เตชะอุ่น หมู่ 1 ต.แม่สลับ อ.ห้างฉัตร
- การใช้ตะไคร้หอมป้องกัน และกำจัดศัตรูพืช	7	1. คุณมูล โกวฤทธิ์ 186 หมู่ 4 ต.ทุ่งกว้าว อ.เมืองปาน 2. คุณยัง วงศ์ฟู 17 หมู่ 4 ต.นาครี อ.แม่ทะ 3. คุณคำ จงกล 197 หมู่ 4 ต.เมืองปาน อ.เมืองปาน

ตาราง 1 (ต่อ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ	จำนวน ผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น
การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช (ต่อ)		
- การใช้เกลบป้องกันและ กำจัดปลวก	4	1. คุณปกรณ์ กำแก่น ต.เสริมงาม อ.เสริมงาม 2. คุณคำมา ปัญญาจันทร์ ต.เสริมขวา อ.เสริมงาม 3. คุณดิเรก อินปิก ต.ทุ่งงาม อ.เสริมงาม
- การใช้ลูกเหม็นไล่แมลงวัน และเพลี้ย	2	1. คุณสุบิน พรหมมา หมู่ 3 บ้านลาด ต.วังพร้าว อ.เกาะคา 2. ไรริมดอย หมู่ 3 ต.วังแก้ว อ.วังเหนือ
- การใช้หัวของเถาเมดง่าม ป้องกันและกำจัดมด	2	1. คุณทรงเดช ลังกา ต.เสริมขวา อ.เสริมงาม 2. คุณสะอาด ยาเขียว ต.ทุ่งงาม อ.เสริมงาม
- การปลูกกะเพราไล่ แมลงวันทอง	2	1. คุณธรรม สว่างใส ต.เถินบุรี อ.เถิน 2. คุณสม คันระทุมภู ต.ผานัง อ.แม่พริก
- การใช้น้ำส้มสายชูผสมเหล้า ขาวฉีดพ่นศัตรูพืช	2	1. คุณอนุกุล เป็นบุญ โรงเรียนวอแก้ว ทรายคำวิทยา อ.ห้างฉัตร 2. คุณเกรียงศักดิ์ เตียวพิทักษ์สกุล หมู่ 6 ต.เสริมซ้าย อ.เสริมงาม
- การใช้ใบน้อยหน่าป้องกัน และกำจัดศัตรูพืช	1	1. ชาวบ้านหมู่ 3 ต.จางเหนือ อ.แม่เกาะ

ตาราง 1 (ต่อ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ	จำนวน ผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น
การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช (ต่อ)		
- การใช้ยาฉุนผสมน้ำรดต้น พริกที่เป็นเชื้อราหรือแมลง พริกเป็นโพรง	1	1. คุณศรีลา เบี้ยทา 67 หมู่ 6 บ้านมอก ใต้ ต.แม่มอก อ.เถิน
- การใช้ต้นหญ้าหนอนตาย ยาป้องกันและกำจัดศัตรู พืชผักสวนครัว	1	1. คุณทองอินทร์ มอบนุตต ต.ล้อมแรด อ.เถิน
- การใช้หนุนาตัวผู้กำจัด หนุนาตัวเมีย	1	1. คุณพรมมา อินวงศ์ ต.นาโป่ง อ.เถิน
- การกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี	1	1. คุณวชิระ อินสุวรรณ 104 ถ.สวนดอก ต.สวนดอก อ.เมืองลำปาง
3.การกระตุ้นการเจริญเติบโต ของพืช		
- การใช้ควันธูปบ่มกล้วยหอม	2	1. ชาวบ้านบ้านเหล่า ต.ล้อมแรด อ.เถิน 2. คุณอุ้นเรือน ตามกุล ต.พราหมณ์วังตวง อ. แม่พริก
- การใช้ต้นเป็ลาลนไฟช่วยเร่ง การสุกของขนุน	1	1. ครูโรงเรียนบ้านสบป่าด ต.สบป่าด อ.แม่เกาะ
- การบ่มน้อยหน้าโดยคลุม ด้วยถุงปุ๋ย	1	1. คุณดา กุลจักร 22/1 หมู่ 1 ต.บ้านกึ่ง อ.แม่ทะ
- การใช้ก๊าซเร่งการออกดอก สับปะรด	1	1. คุณดา เบิกเตปิน 323 หมู่ 4 ต.บ้าน เสด็จ อ.เมืองลำปาง
- การใช้ใบมะละกอบ่มมะม่วง และน้อยหน้าให้สุก	1	1. คุณอดิศักดิ์ เหลี่ยมแหลม 10 หมู่ 3 ต.นาแก้ว อ.เกาะคา

ตาราง 1 (ต่อ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ	จำนวน ผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น
การกระตุ้นการเจริญเติบโต ของพืช (ต่อ)		
- การปลงเมล็ดในไห	1	1. คุณดา กุลจักร 22/1 หมู่ 1 ต.บ้านกึ่ง อ.แม่ทะ
- การปลงเมล็ดในถุงใส่ขี้เถ้า	1	1. คุณสังวรณ์ ทองนันทไชย 47 หมู่ 1 ต.บ้านกึ่ง อ.แม่ทะ
- การใช้น้ำหมักจากการหมัก ผลไม้สุกเพื่อเร่งการเจริญ เติบโตและติดดอกออกผล ของพืช	1	1. คุณสุคำ ปาละมี 187/2 หมู่ 5 ต.วอแก้ว อ.ห้างฉัตร
- การใช้ใบขี้เหล็กบดผลไม้ให้ สุก	1	1. คุณบุญเล็ก ยอดแสน 71 หมู่ 7 ต.เวียงมอก อ.เถิน
- การปลงกล้วยน้ำว้าในฉาง ข้าว	1	1. คุณรำไพ มะโนจันทร์ 13 หมู่ 2 ต.นาโป่ง อ.เถิน
4. การเพิ่มผลผลิตทางด้าน สัตว์		
- การเลี้ยงหมูด้วยผัก (หยวก กล้วย, ใบสา, ใบบอนต้ม, มะละกอ, ผักขม)	20	1. คุณชุม จักรเพชร 76 หมู่ 12 ต.ล้อมแรด อ.เถิน 2. คุณศรีจันทร์ สีขาว 86 หมู่ 3 ต.นาแก้ว อ.เกาะคา 3. คุณเสาวณีย์ จ๋อมคำ 13/1 หมู่ 1 ต.บ้านกึ่ง อ.แม่ทะ
- การเลี้ยงไก่ด้วยผัก	7	1. คุณเลื่อน บันบุตร ต.ล้อมแรด อ.เถิน 2. คุณसान มุงเมือง อ.แจ้ห่ม 3. คุณชัยวุฒิ ฟองแก้ว 276 อ.สบปราบ

ตาราง 1 (ต่อ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ	จำนวน ผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น
การเพิ่มผลผลิตทางด้านสัตว์		
(ต่อ)		
- การเลี้ยงโคด้วยฟางข้าว	6	1. คุณวิโรจน์ บันแก้ว 100/1 หมู่ 3 ต.นาแก้ว อ.เกาะคา 2. คุณเป็ง สุระใจ หมู่ 5 ต.วอแก้ว อ.เกาะคา 3. คุณบุญชูฤทธิ์ เฟื่องฟู 100 หมู่ 2 ต.สันดอนแก้ว อ.แม่ทะ
- การเลี้ยงปลาด้วยปลวก	4	1. คุณพัชรินทร์ สอนสีอ ต.ผาปัง อ.แม่พริก 2. คุณสมพร อวดตัว หมู่ 9 ต.ทุ่งฮั่ว อ.วังเหนือ 3. คุณศรีมอน บันตาบุตร 95 หมู่ 12 ต.ลัสมะแรด อ.เถิน
- การใช้ใบตะไคร้ป้องกันและ กำจัดไรไก่	4	1. คุณเทียน อินทะนัถ ต.แม่ป๋อ อ.แม่พริก 2. คุณประสิทธิ์ ลัทธิตัก ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร 3. คุณก้องคำ แก้วชาติ 239 หมู่ 1 ต.บ้านขอ อ.เมืองปาน
- การเลี้ยงปลาอุกด้วยชีโครง ไก่เนื้อ	3	1. คุณวิชัย ใจเรา หมู่ 3 ต.วังแก้ว อ.วังเหนือ 2. คุณอมร ปัญญาดี หมู่ 3 ต.วังแก้ว อ.วังเหนือ 3. คุณสนั่น วิไล โรงเรียนบ้านทุ่งปี่ ต.ทุ่งฮั่ว อ.วังเหนือ

ตาราง 1 (ต่อ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ	จำนวน ผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น
การเพิ่มผลผลิตทางด้านสัตว์ (ต่อ)		
- การใช้ผักเลี้ยงนํ้าป้องกันและ กำจัดไรไก่	3	1. คุณเทียน อินทะนัถ ต.แม่ป๋อ อ.แม่พริก 2. คุณประสิทธิ์ ลัทธิตก ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร 3. คุณก้องคำ แก้วชัด 239 หมู่ 1 ต.บ้านขอ อ.เมืองปาน
- การสังเกตลักษณะสายพันธุ์ ไก่ชน	2	1. คุณการุณ ชัยบุตร 177 หมู่ 2 ต.ศาลา อ.เกาะคา 2. คุณสว่าง กันทะวงษ์ 91 หมู่ 6 ต.สบปราบ อ.สบปราบ
- การเลี้ยงปลาด้วยผัก	2	1. คุณศรีจันทร์ สีขาว 86 หมู่ 3 ต.นาแก้ว อ.เกาะคา 2. คุณสนั่น วิไล โรงเรียนบ้านทุ่งปี ต.ทุ่งฮั่ว อ.วังเหนือ
- การใช้ปูนขาวป้องกันและ กำจัดไรไก่	1	1. คุณสิงห์โต สารคุณไพศาล 49 หมู่ 4 ต.ทุ่งกว๋าว อ.เมืองปาน
- การเลี้ยงไก่ชนด้วยอาหาร สมุนไพร	1	1. คุณการุณ ชัยบุตร 177 หมู่ 2 ต.ศาลา อ.เกาะคา
- การใช้ใบชะจาวป้องกันและ กำจัดไรไก่	1	1. คุณสิงห์โต สารคุณไพศาล 49 หมู่ 4 ต.ทุ่งกว๋าว อ.เมืองปาน
- การเลี้ยงไก่สามสายพันธุ์ โดยผสมอาหารคุดกร้า	1	1. คุณสิริศักดิ์ ใจสว่าง 91 หมู่ 3 ต.ศาลา อ.เกาะคา

ตาราง 1 (ต่อ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ	จำนวน ผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น
การเพิ่มผลผลิตทางด้านสัตว์		
(ต่อ)		
- การเลี้ยงกบด้วยจิ้งหรีด	1	1. กลุ่มแม่บ้านหมู่ 1 ต.ปงดอน อ.แจ้ห่ม
- เครื่องมือตรวจเพศของลูกไก่ ตั้งแต่ยังอยู่ในไข่	1	1. คุณสิริศักดิ์ ใจสว่าง 91 หมู่ 3 ต.ศาลา อ.เกาะคา
5.การเก็บรักษาและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร		
5.1 ด้านพืช		
- การทำข้าวแต๋น	23	1. กลุ่มแม่บ้านบ้านทุ่งมานเหนือ หมู่ 2 ต.บ้านเป้า อ.เมือง 2. กลุ่มสตรีสหกรณ์การเกษตรแม่ทะ จำกัด 11 หมู่ 3 ต.นาครี อ.แม่ทะ 3. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไหลยาว 107 หมู่ 8 ต.วิเชตนคร อ.แจ้ห่ม
- การทำหน่อไม้ปิ้ง	22	1. คุณสม ศรีอุดร หมู่ 6 บ้านทุ่งขาม อ.เกาะคา 2. ชาวบ้านบ้านน้ำดิบ หมู่ 3 ต.แม่หวะ อ.เถิน 3. คุณเพ็ง พระโบราณ 153 หมู่ 5 บ้านชำซอน ต.จางเหนือ อ.แม่เมะ

ตาราง 1 (ต่อ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ	จำนวน ผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น
ด้านพืช (ต่อ)		
- การทำข้าวเกรียบปากทอง	10	1. กลุ่มแม่บ้านบ้านหัวทุ่ง หมู่ 6 ต.บ้านกิว อ.แม่ทะ 2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านจิ้งโป่ง 101 หมู่ 4 ต.ทุ่งฮั่ว อ.วังเหนือ 3. คุณมาลี ปิงธิ หมู่ 5 บ้านสันปามอญ ต.แม่มอก อ.เถิน
- การทำกล้วยฉาบ	9	1. คุณขวัญหล้า จันทะโพธิ์ หมู่ 3 ต.แม่กัวะ อ.สบปราบ 2. คุณรัตนนา สุภา หมู่ 2 ต.วังแก้ว อ.วังเหนือ 3. กลุ่มสตรีทำกล้วยฉาบ 33 หมู่ 3 บ้านหัวทุ่ง ต.แม่สัน อ. ห้างฉัตร
- การทำกระเทียมดอง	6	1. กลุ่มสตรีทำอาชีพกระเทียมดอง บ้านสันปามอญ ต.แม่มอก อ.เถิน 2. กลุ่มแม่บ้านแม่ตาหลวง หมู่ 1 ต.ปงดอน อ.แจ้ห่ม 3. กลุ่มแม่บ้านแจ้คอน หมู่ 2 ต.ทุ่งผิา อ.แจ้ห่ม
- การทำแหนมเห็ด	5	1. กลุ่มแม่บ้านบ้านปงใต้ 237 หมู่ 7 ต.ปงยางคก อ. ห้างฉัตร 2. กลุ่มแม่บ้านบ้านทุ่ง อ.สบปราบ 3. คุณพันธ์ ตาคำเที่ยง ต.ผาบึง อ.แม่พริก

ตาราง 1 (ต่อ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ	จำนวน ผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น
ด้านพืช (ต่อ)		
- การทำมะม่วงดอง	4	1. กลุ่มแม่บ้านบ้านสันหนองบง หมู่ 1 ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร 2. กลุ่มแม่บ้านแม่กวัก ต.ปงเตา อ.งาว 3. กลุ่มแม่บ้านนาไผ่ อ.เสริมงาม
- การทำเต้าเจี้ยว	4	1. กลุ่มแม่บ้านบ้านสบปราบ หมู่ 1 ต.สบปราบ อ.สบปราบ 2. กลุ่มสตรีสหกรณ์แม่พริก จำกัด 132 หมู่ 2 ต.แม่พริก อ.แม่พริก 3. คุณเกลียวพันธ์ มาตาแก้ว หมู่ 2 ต.สบปราบ อ.สบปราบ
- การทำมะขามแก้ว	3	1. กลุ่มแม่บ้านบ้านปงอ้อม หมู่ 4 ต.บ้านเสด็จ อ.เมืองลำปาง 2. กลุ่มแม่บ้านแปรรูปอาหาร 266 บ้านทุ่งฝายเหนือ อ.เมืองลำปาง 3. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 241 หมู่ 4 ต.วิเชตนคร อ.แจ้ห่ม
- การทำพริกแห้ง	2	1. คุณสมหมาย โคตรเขียว 101 หมู่ 5 ต.จางเหนือ อ.แม่เมะ 2. คุณสุดา อุตตโม อ.เกาะคา
- การทำสับปะรดกวน	2	1. กลุ่มบ้านปงอ้อม หมู่ 4 ต.บ้านเสด็จ อ.เมืองลำปาง 2. กลุ่มแปรรูปสับปะรดบ้านลูเหนือ 151 หมู่ 8 ต.บ้านเสด็จ อ.เมืองลำปาง

ตาราง 1 (ต่อ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ	จำนวน ผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น
ด้านพืช (ต่อ)		
- การทำกล้วยตาก	2	1. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งฮั่ว 44 หมู่ 3 ต.วังเหนือ อ. วังเหนือ 2. คุณอารีย์ จันทร์หอม 101 หมู่ 4 บ้านทุ่งฮั่ว ต.ทุ่งฮั่ว อ.วังเหนือ
- การทำผักกาดดอง	2	1. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเจียวหมั่น 59 หมู่ 3 ต.แจ้ห่ม อ. แจ้ห่ม 2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแป้นใต้ 190 หมู่ 10 ต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม
- การทำมะยมเชื่อม	1	1. คุณสมนึก คงทน หมู่ 1 ต.วังพร้าว อ.เกาะคา
- การทำมะนาวดอง	1	1. คุณประยูร นุติน 15 หมู่ 2 บ้านแม่ไฮ ต.นาแสง อ.เกาะคา
5.2 ด้านสัตว์		
- การทำแหนมหมู	14	1. คุณนวลจันทร์ คำเพชร บ้านศาลาหลวง อ.เกาะคา 2. คุณเสรี มณีอรุณ หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา 3. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหลุก 230 หมู่ 2 ต.วิเชตนคร อ.แจ้ห่ม
- การทำแคบหมู	7	1. คุณฟองจันทร์ เต็มคู่ 61 หมู่ 10 ต.แม่สุก อ.แจ้ห่ม 2. คุณลอย สวยสด อ.แจ้ห่ม 3. กลุ่มแม่บ้านศาลาหลวง 170 หมู่ 6 บ้านศาลาหลวง ต.ศาลา อ.เกาะคา

ตาราง 1 (ต่อ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ	จำนวน ผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น
ด้านสัตว์ (ต่อ)		
- การทำปลาส้ม	3	1. กลุ่มแม่บ้านประมง หมู่ 5 บ้าน สามัคคี ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม 2. กลุ่มแม่บ้านสามัคคี 195 หมู่ 5 ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม 3. กลุ่มแม่บ้านแปรรูปสัตว์น้ำ 195 หมู่ 5 ต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม
- การทำไข่เค็ม	3	1. กลุ่มสตรีทำไข่เค็ม หมู่ 1 ต.สบปราบ อ.สบปราบ 2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 285 หมู่ 1 ต.สบปราบ อ.สบปราบ 3. กลุ่มแม่บ้านแจ้ 214 หมู่ 5 บ้านแจ้ ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม
- การทำน้ำปู	1	1. คุณเสนอห์ สุคำ บ้านหลายทุ่ง หมู่ 4 ต.วอแก้ว อ.ห้างฉัตร
6.การบรรจุหีบห่อของ ผลผลิตทางการเกษตร		
- การจักสานบรรจุภัณฑ์	42	1. กลุ่มแม่บ้านห้วยเป้ง หมู่ 5 ต.บ้านคำ อ.เมืองลำปาง 2. กลุ่มจักสานบ้านห้วยเป้ง 36 หมู่ 5 บ้านห้วยเป้ง อ.เมืองลำปาง 3. กลุ่มอาชีพจักสาน 4 หมู่ 9 ต.นาครี อ.เมืองลำปาง

ตาราง 1 (ต่อ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ	จำนวน ผู้ให้ข้อมูล (คน)	ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น
การบรรจุหีบห่อของผลผลิต ทางการเกษตร (ต่อ)		
- การใช้เชือกสานบรรจุแตงโม	1	1. คุณเงิน มโนเปี้ย 44 หมู่ 7 ต.นายาง อ.สพปราบ
- การใช้น้ำเต้าบรรจุน้ำ	1	1. คุณมูล เวียงทอง 108/1 หมู่ 2 ต.บ้านร้อง อ.งาว

จากตาราง 1 จะเห็นได้ว่าจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดลำปางทั้งหมด 109 คน มีจำนวนภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งหมด 71 รายการ ที่สามารถนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ผลผลิตทางการเกษตรและการจัดการ ได้ครอบคลุมทุกหัวข้อเนื้อหา โดยแต่ละหัวข้อเนื้อหามีจำนวนรายการภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนี้ การเพิ่มผลผลิตทางด้านพืชมี 9 รายการ การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชมี 14 รายการ การกระตุ้นการเจริญเติบโตของพืชมี 10 รายการ การเพิ่มผลผลิตทางด้านสัตว์มี 15 รายการ การเก็บรักษาและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ในด้านพืชมี 15 รายการ ในด้านสัตว์มี 5 รายการ การบรรจุหีบห่อของผลผลิตทางการเกษตรมี 3 รายการ และจำนวนผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดลำปางในหัวข้อต่างๆ มากที่สุด มีดังนี้ การเพิ่มผลผลิตทางด้านพืช คือ การใช้ปุ๋ยหมักทำให้พืชออกดอกและผลดกจำนวน 16 คน การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช คือ การใช้ใบสะเดาไล่แมลงจำนวน 14 คน การกระตุ้นการเจริญเติบโตของพืช คือ การใช้ควั่นรูปมกกล้วยหอมจำนวน 2 คน การเพิ่มผลผลิตทางด้านสัตว์ คือ การเลี้ยงหมูด้วยหยวกกล้วยจำนวน 20 คน การเก็บรักษาและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ในด้านพืช คือ การทำข้าวแต๋นจำนวน 23 คน ในด้านสัตว์ คือ การทำแหนมหมูจำนวน 14 คน และการบรรจุหีบห่อของผลผลิตทางการเกษตร คือ การจักสานบรรจุภัณฑ์ จำนวน 42 คน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการเรียน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ผลผลิตทางการเกษตรและการจัดการ โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (Paired t-test)

ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการสอนและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ผลผลิตทางการเกษตรและการจัดการ โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ก่อนการสอน	หลังการสอน	ค่าที (t-test)
ค่าเฉลี่ย	26.42	42.72	14.014**
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	3.76	8.06	
จำนวนนักเรียน	36	36	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

คะแนนเต็ม 80 คะแนน

จากตาราง 2 จะเห็นว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ผลผลิตทางการเกษตรและการจัดการ ก่อนการสอนเท่ากับ 26.42 คะแนน และหลังการสอนเท่ากับ 42.72 คะแนน ซึ่งเพิ่มขึ้น 16.30 คะแนน ปรากฏว่ามีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ผลผลิตทางการเกษตรและการจัดการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงขึ้นจริง